

Undersøgelse af bederum

1.774 institutioner (folkeskoler, erhvervsuddannelser, gymnasier/HF og voksenuddannelsescentre) under Undervisningsministeriets ressort, er blevet bedt om at svare ja eller nej til hvorvidt de har *'bederum eller lignende faciliteter, der stilles til rådighed for praktisering af religion'*. Undersøgelsen har endvidere indeholdt et frivilligt kommentarfelt.

I alt 1.261 institutioner, svarende til 71 pct. har besvaret undersøgelsen. Heraf har 27 institutioner svaret 'ja' til at de har bederum eller lignende faciliteter, der stilles til rådighed for praktisering af religion (2 pct.). Ud af de 27 institutioner med bederum, har 4 institutioner via kommentarfeltet angivet at de har et fast bederum (0 pct.) mens 11 institutioner skriver at de stiller et klasseværelse eller lign. til rådighed ved efterspørgsel (1 pct.). De øvrige 12 institutioner, har ikke besvaret kommentarfeltet.

Svarerne blandt institutionerne vidner desuden om, at omfanget af bederum kan være svært at opgøre. Blandt de institutioner der har svaret 'nej' til at de har bederum eller lignende faciliteter, har 13 institutioner skrevet at de stiller et lokale til rådighed ved efterspørgsel, eller at elever frit kan benytte tomme lokaler.

En repræsentativitetsanalyse viser at besvarelsene blandt institutionerne er repræsentative, når der opgøres på region, skolestørrelse og andelen af elever med udenlandsk herkomst, men at erhvervsskoler er underrepræsenteret med 5 pct.point. Samlet vurderes besvarelsene at være repræsentative, men skal tages med forbehold for manglende besvarelser fra erhvervsskoler.

Besvarelser fordelt på institutionstype, region, skolestørrelse og andel elever med udenlandsk herkomst

Institutioner der har svaret 'ja' til at have bederum eller lignende, er nogenlunde jævnt fordelt på tværs af institutionstyperne, med færrest bederum på folkeskolerne (1 pct.) og flest på gymnasier og HF-kurser (7 pct.). Det skal dog understreges, at det samlede antal institutioner der angiver at have et bederum er forholdsvis lille, og antallet af institutioner med bederum varierer mellem 3 og 11, når der opgøres på institutionstype. Resultaterne skal desuden tages med det forbehold, at der er en underrepræsentation af erhvervsskoler.

Institutioner der har svaret 'ja' er ligeledes jævnt fordelt på tværs af regioner, med den største andel i region Nordjylland (3,9 pct.) og den mindste andel i region Sjælland (1,5 pct.). Antallet af institutioner der har svaret 'ja' varierer mellem 3 og 7, når der opgøres på regioner.

Fordelt på institutionstype, er der ingen statistisk signifikante forskelle på skolestørrelse og andelen af elever med udenlandsk herkomst, blandt institutioner der har svaret 'ja', og institutioner der har svaret 'nej' til at have bederum eller lignende faciliteter. Folkeskoler der har svaret 'ja' er i gennemsnit lidt mindre, (71 færre elever), og har i gennemsnit 4 pct.point flere elever af udenlandsk herkomst. Gymnasier/HF-kurser der har svaret 'ja' har i gennemsnit 39 flere elever og 3 pct.point færre elever af udenlandsk herkomst. Der er dog tale om små forskelle, der skal tages med forbehold grundet den lille population.

Tabel 3. Sammenligning af institutioner der hhv. har svaret 'ja' og 'nej' til at have bederum eller lignende faciliteter der stilles til rådighed for praktisering af religion, fordelt på region, institutionstype, andel elever med udenlandsk herkomst og skolestørrelse. April 2017.

Regioner	Institutioner uden bederum		Institutioner med bederum	
	Antal	pct.	Antal	pct.
Region Hovedstaden	260	97,7	6	2,3
Region Midtjylland	335	98,0	7	2,1
Region Nordjylland	149	96,1	6	3,9

Region Sjælland	196	98,5	3	1,5
Region Syddanmark	294	98,3	5	1,7
Total	1.234	97,9	27	2,1
<i>Institutionstype</i>				
Folkeskoler	937	98,8	11	1,2
Gymnasier og HF	110	93,2	8	6,8
Erhvervsskoler m.v.	126	96,2	5	3,8
Voksenuddannelsescentre	61	95,3	3	4,7
Total	1.234	97,9	27	2,1
<i>Skolestørrelse*</i>				
	Antal institutioner	Skolestørrelse (gns.)	Antal institutioner	Skolestørrelse (gns.)
Folkeskoler	925	449	11	378
Gymnasier og HF	109	756	8	795
Erhvervsskoler m.v.*	-	-	-	-
Voksenuddannelsescentre*	-	-	-	-
<i>Andel elever med udenlandsk herkomst*</i>				
	Antal institutioner	Andel (gns.)	Antal institutioner	Andel (gns.)
Folkeskoler	925	10,2	11	14,5
Gymnasier og HF	109	10,4	8	7,6
Erhvervsskoler m.v.*	-	-	-	-
Voksenuddannelsescentre*	-	-	-	-

Anm. Erhvervsskoler skal tages med forbehold om, at der er en underrepræsentation på 5 pct. point.

*Data på skolestørrelse og elever med udenlandsk herkomst er trukket fra Danmarks Statistiks elevregister 2015/16 og er ikke tilgængelig for 77 institutioner (primært VUC-centre og erhvervsskoler, som ikke indberetter til elevregisteret¹).

Kilde: Undervisningsministeriet.

Kvalitative besvarelser

Ud af de 27 institutioner der har svaret 'ja' til at have et bederum eller lignende faciliteter, har 15 udfyldt et kommentarfelt med yderligere kommentarer. Undervisningsministeriet har grupperet besvarelserne, og grupperingen kan aflæses af tabel 2. Institutionernes rene besvarelser og Undervisningsministeriets grupperinger, kan aflæses af bilag 2.

Blandt de 15 institutioner, der har besvaret kommentarfeltet, angiver 11, at de ikke har et fast lokale, men at de stiller et lokale til rådighed hvis behovet opstår, eller tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv. Fire institutioner angiver at de har et fast lokale der kan anvendes som bederum/stillerum mv. Institutionernes besvarelser kan aflæses i bilag 2.

Ud af de fire institutioner med et konkret lokale, er der på tre institutioner tale om et lokale der benyttes af Kristeligt Forbund for Studerende (KFS). I alt 11 ud af de 27 institutioner med bederum angiver at lokalerne benyttes af KFS, Indre mission, eller kristne elever i øvrigt, blandt andet til at holde andagt eller spise madpakke.

¹ fx TAMU, håndværkerskoler mv.

En enkelt institution angiver at lokalet også benyttes af ovrigt trosretninger. Institutionernes besvarelser kan aflæses i bilag 2.

Tabel 2. Kvalitative besvarelser blandt institutioner der har svaret 'ja' til at have bederum eller lignende faciliteter der stilles til rådighed for praktisering af religion. April 2017.

	Institutioner	Pct.
Institutioner med et fast lokale der anvendes som bederum/stillerum mv.	4	15%
Institutioner der ikke har et fast lokale, men stiller lokale til rådighed hvis behovet opstår/tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.	11	41%
Ikke besvaret kommentarfelt	12	44%
Total	27	100%

Kilde: Undervisningsministeriet.

Kommentarer blandt institutioner der har svaret nej til bederum

Blandt de 1.234 institutioner der har svaret 'nej' til at have et bederum eller lignende faciliteter, der stilles til rådighed for praktisering af religion, har 158 institutioner uddybet deres besvarelse. Undervisningsministeriet har efterfølgende grupperet besvarelserne i 5 grupper. Besvarelserne og grupperingerne kan aflæses i bilag 2.

- 112 institutioner angiver at der ikke har været en efterspørgsel eller aktuelt behov for bederum.
- 13 institutioner svarer at der stilles et lokale til rådighed ved efterspørgsel/at eleverne frit kan benytte tomme lokaler.
- 4 institutioner svarer at de har haft elever der har efterspurgt et bederum, og at dette er blevet afvist.
- 14 institutioner angiver at beslutningen om ikke at have bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau
- 15 institutioner har haft ovrigt besvarelser, der ikke går ind under de 4 kategorier overfor.

Tabel 3. Kvalitative besvarelser blandt institutioner der har svaret 'nej' til at have bederum eller lignende faciliteter der stilles til rådighed for praktisering af religion. April 2017.

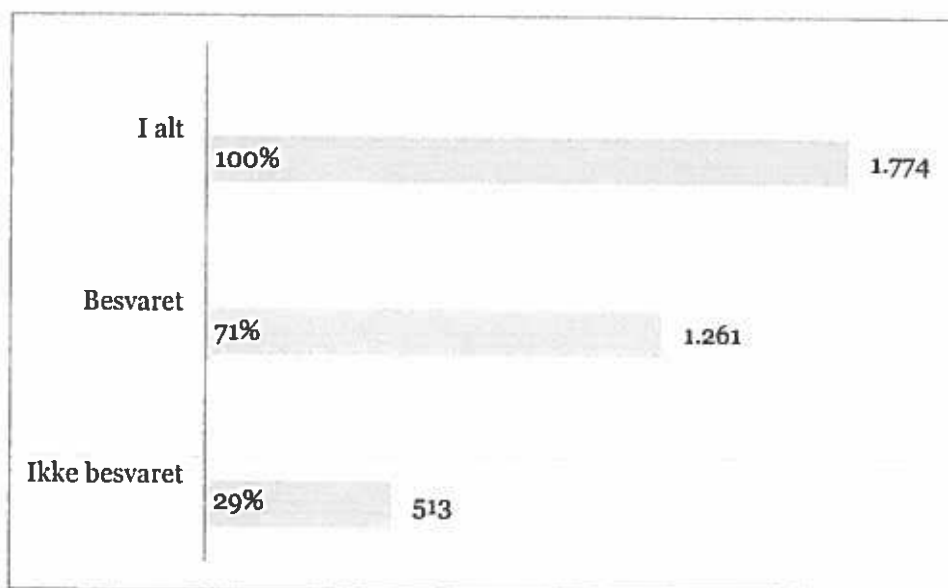
	Antal besvarelser	Pct.
Ikke efterspurgt/ikke aktuelt	112	9%
Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel/eleverne kan frit benytte tomme lokaler	13	1%
Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau	14	1%
Elever har efterspurgt bederum, men er blevet afvist	4	0%
Andet	15	1%
Ikke besvaret kommentarfelt	1.076	87%
Total	1.234	100%

Kilde: Undervisningsministeriet.

Metode

Besvarelserne er indhentet via en surveyundersøgelse foretaget i april 2017 blandt alle statslige og kommunale institutioner under Undervisningsministeriets ressort, med undtagelse af voksenuddannelsescentre i fængsler.

Figur 1. Besvarelser blandt institutioner, spørgeskemaundersøgelse foretaget i april 2017.

Kilde: Undervisningsministeriet.

For at analysere hvorvidt de institutioner, der har besvaret undersøgelsen er repræsentative, dvs. om institutionerne afspejler den reelle population af institutioner, er der foretaget en repræsentativitetsanalyse².

Analysen viser, at der ikke er afvigelser i data, på nær blandt erhvervsskoler der er underrepræsenteret med 5 pct.point (48 pct. af skolerne har svaret) ($p=0,000$). Erhvervsskoler er også en smule skævt fordelt på regioner ($p=0,051$) (se bilag 3). Der er dog tale om mindre afvigelser, og den samlede vurdering af undersøgelsen er, at den generelt er repræsentativ på region, skolestørrelse og andelen af elever med udenlandsk herkomst, men at resultaterne skal tages med forbehold for manglende besvarelser fra erhvervsskolerne.

Tabel 1 viser analysen af repræsentativitet på det samlede antal besvarelser. Der er også foretaget repræsentativitetstest på de enkelte institutionstyper, se bilag 3.

Tabel 1. Repræsentativitetsanalyse af institutioner der har besvaret spørgeskema udsendt af Undervisningsministeriet, april 2017.

Regioner	Population		Besvarelser		Forskel (pct.point)
	Antal	pct.	Antal	pct.	
Region Hovedstaden	408	23	266	21	-2
Region Midtjylland	460	26	342	27	1
Region Nordjylland	217	12	155	12	0
Region Sjælland	288	16	199	16	0
Region Syddanmark	401	23	299	24	1
Total	1.774	100	1.261	100	
<i>Institutionstype</i>					

² I analysen er der anvendt chi-test til at teste fordelinger og t-test til at teste forskelle for numeriske variable (signifikansniveau på 0,05).

Folkeskoler	1.289	73	948	75	2
Gymnasier og HF-kurser	132	7	118	9	2
Erhvervsskoler m.v.	270	15	131	10	-5
Voksenuddannelsescentre	83	5	64	5	0
Total	1.774	100	1.261	100	
<i>Skolestørrelse*</i>					
	Antal institutioner	Skolestørrelse (gns.)	Antal institutioner	Skolestørrelse (gns.)	Forskel (antal elever)
Folkeskoler	1.254	434	936	448	14
Gymnasier og HF	130	112	117	102	-10
Erhvervsskoler m.v.*	-	-	-	-	
Voksenuddannelsescentre*	-	-	-	-	
<i>Elever med udenlandsk herkomst*</i>					
	Antal institutioner	Andel (gns.)	Antal institutioner	Andel (gns.)	Forskel (pct.point)
Folkeskoler	1.254	10	936	10	0
Gymnasier og HF	130	11	117	10	1
Erhvervsskoler m.v.*	-	-	-	-	
Voksenuddannelsescentre*	-	-	-	-	

*Data på skolestørrelse og elever med udenlandsk herkomst er trukket fra Danmarks Statistiks elevregister 2015/16 og er ikke tilgængelig for 77 institutioner (primært VUC-centre og erhvervsskoler, som ikke indberetter til elevregisteret).
Kilde: Undervisningsministeriet.

Bilag 4. Kommentarer fra de 173 institutioner, der har besvaret undersøgelsens kommentarfelt, fordelt på institutioner med og uden bederum eller lignende faciliteter, der stilles til rådighed for praktisering af religion. April 2017.

Bederum eller lignende faciliteter	Kommentar	Kategori	Kategori_tekst
<i>Institutioner med bederum eller lignende faciliteter</i>			
Ja	Er et stillerum som bliver brugt til personer med angst, depression m.v. - kan også anvendes til at bede i uanset religion. Ved seneste opgørelse af anvendelse blev lokalet anvendt af 8 personer, heraf 2 med muslimsk baggrund.	1	Institutioner med et fast lokale der anvendes som bederum/stillerum mv.
Ja	Foregår stille og roligt og uden problemer. Her er det KFS-elever.	1	Institutioner med et fast lokale der anvendes som bederum/stillerum mv.
Ja	KFS benytter lokale hver fredag	1	Institutioner med et fast lokale der anvendes som bederum/stillerum mv.
Ja	Lokalet bruges af kfs - som holder andagt og spiser sammen en gang om ugen (frikvarter)	1	Institutioner med et fast lokale der anvendes som bederum/stillerum mv.
Ja	Behovet opstår ad hoc og vi åbner til et lokale - ikke et udvalgt lokale, men et lokale.	2	Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	Vi stiller af og til et klasselokale til rådighed for kristne elever som ansøger om at få et sted at mødes til andagt eller spise deres madpakke sammen. Der er ikke tale om et permanent lokale	2	Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	Vi har ikke et bederum, men stiller et lokale til rådighed hvis (kristne) elever vil holde andagt eller spise madpakke sammen. Det er ikke et permanent lokale og ikke indrettet til formålet.	2	Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	Vi har ikke nogen der har brug for et bederum. Hvis det bliver tilfældet, så vil vi kunne finde et rum	2	Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	Vi har ikke besludt bederum, men man kan lokale et rum i et frikvarter - det gælder alle. Det skal dog foregå i lukkede rum og ingen skal "reklamere" for religiøse bevægelser i skolens fællesrum.	2	Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	Vi stiller i frikvarterne klasseværelser til rådighed	2	Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et

	for blandt andet Indre Mission. Det er dog ved at være et år siden, vi senest modtog en forespørgsel.	lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	KFS har i mange år haft mulighed for at samles i et klasseværelse i et frikvarter. Der er således ikke tale om et dedikeret lokale som udelukkende bruges til det	2 Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	der er tale om at vi lader KFS (kristelig forening for studerende)bruge et klasseværelse i et spise-frikvarter til at samles og spise deres madpakke sammen. Det har vi gjort "altid" (de sidste 20 år i hvertfald)	2 Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	Eleverne har fri adgang til ledige klasselokaler. Der er ikke et særskilt rum reserveret til formålet. da skolen ikke har nok klasselokaler til rådighed. Til dato har kun en kristen forening ønsket at have mulighed for at samles.	2 Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	Vi tillader at KSF en gang om ugen får stillet et klasserum til rådighed i spise-frikvarteret til afholdelse af andagt.	2 Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
Ja	KSF får her på skolen stillet et klasselokale til rådighed en halv time om ugen til andagter.	2 Institutioner der ikke har et fast lokale, men som der stilles et lokale til rådighed hvis behovet opstår/ tillader at tomme lokaler kan bruges i frikvarterer mv.
	<i>Institutioner uden bederum eller lignende faciliteter</i>	
Nej	Vi er en landsbyskole fra 0.-6. kl. og ingen elever har efterspurgt sådanne faciliteter.	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi er ikke bekendt med at der skulle være et behov for bederum, så der er aldrig blevet taget aktivt stilling til spørgsmålet.	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Er aldrig blevet udfordret på dette spørgsmål.	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det har endnu ikke været aktuelt.	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen muslimske elever	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har heller aldrig været udtrykt ønske om det	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har aldrig været forespurgt, så det har vi ikke taget stilling til.	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke haft nogen forespørgsler	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været behov	1 Ikke efterspurgt/ikke aktuelt

Nej	Der har indtil videre ikke været behov for det.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Eleverne har egne værelser	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det har ikke været relevant.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har aldrig været forespørgsler herom.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi er en basis skole	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Skolen har ingen elever med anden religion.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Har ikke været aktuelt at tage stilling til	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været forespørgsler derom.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke medarbejdere, hvor de har haft et behov for det. Vi har muslimer på matriklen, men de beder ikke, i hvert fald ikke i deres arbejdstid.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Ikke plads og ikke aktuelt.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen der har dette behov	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen, der beder.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Emnet har været debatteret, men vi har valgt ikke at have et rum til formålet.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen brugere af bederum på min afdeling	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke mod behovet endnu.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det har ikke været efterspurgt i skolens kortlevetid	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Folkeskole, ikke stød på dette spørgsmål som et problem hidtil	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke elever der ønsker at benytte bede faciliteter, derfor har vi ikke bederum på skolen.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever der har brug for et sådant rum	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det er ikke en nødvendighed. Langt størstedelen af anden etnicitet følge undervisningen i kristendom.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vores afdeling af gasetærnskolen har ikke elever eller forældre, der har efterspurgt dette.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Ingen har efterspurgt det	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke nogle elever der har efterspurgt det.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	vi er en folkeskole 0.-9. klasse og er hidtil ikke blevet spurgt om muligheden for bederum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt

Nej	Vi har ikke haft efterspørgsel på bederum blandt vores elever.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Da vi er en skole med et meget lille antal af elever af anden etnisk herkomst, har emnet slet ikke været aktuelt for os	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der er stort set ingen elever på Dragør Skole, hvis religiøse baggrund uisiger et behov for bederum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever med anden etnisk baggrund.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Jeg har skrevet "NEJ" da vi endnu ikke har fået nogle forespørgsler på bederum. I tilfælde af at der opstår et behov, vil vi kigge på mulighederne	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har på skolen ikke mange elever med anden etnisk baggrund. De elever, der kunne have interesse i et bederum har ikke efterspurgt det. Ligeledes har vi ikke mange personaler med anden etnisk oprindelse, og de der er, har ikke efterspurgt et bederum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været efterspørgsel efter særlige rum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har pt. ikke været behov	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det har vi ikke et behov for at stille til rådighed.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der er ikke et behov blandt vores elever.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været yret efterspørgsel på bederum på skolen. Vi vil som udgangspunkt være kritiske over for tiltag, hvor skolens lokaler anvendes i religiøs sammenhæng. Samtidig ser vi helst spørgsmålet løst lokalt gennem dialog med eleverne frem for via lovgivning. Det er derfor skolens holdning, at der ikke er brug for lovgivning på området.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Har pt. ingen elever med muslimsk baggrund eller andre religioner som har brug for speciel rum	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været behov/ønske om det	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været efterspørgsel på bederum. Hvis nogen spørger efter et bederum, tænker jeg, at vi finder et sted, vedkommende kan være. Dog ikke i undervisningstiden	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt

Nej	Har aldrig været et problem eller ønske.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Hverken bederum eller lignende faciliteter har været efterspurgt på skolen	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været et behov/ønske hos os.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke haft nogen forespørgsel	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det er min bedste overbevisning, at problematikken omkring bederum er blæst ud af proportioner pga den vserende medieomtale. Jeg er kun bekendt med meget få gymnasier, hvor dette emne overhovedet debatteres, og disse steder fornemmer jeg, at det hele løses i mindelighed. Vi har ikke elever, der efterspørger et bederum, men jeg ville da være villig til at hjælpe disse elever, skulle situationen opstå.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har endnu ikke været forespurgt på et bederum. Vi er en folkeskole 0.-6. klasse.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	vi er en grundskole og har ikke oplevet at der er et behov	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Har aldrig været aktuelt hos os.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever med anden tro, der kunne ønske et bederum	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været forespørgsel på et sådant rum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke elever med religion som har brug for bederum	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Ingen udøvende religiøse kursister på skolen.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	De nævnte faciliteter er hidtil ikke efterspurgt	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Ønsket om et bederum eller lign. har aldrig været udtrykt af eleverne	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har meget få elever af anden etnisk oprindelse.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	er aldrig blevet spurgt	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke et sådant bede rum, da vi ikke har haft nogen forespørgsler på det.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det har aldrig været efterspurgt.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Hvis vi skulle have nogle i fremtiden, der ønsker at praktisere deres tro og disse har ønsker til at bruge	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt

	skolens lokaler se jeg ingen årsag til jeg ikke skulle hjælpe dem med dette.		
Nej	I har ingen elever med der ønsker dette.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever eller forældre, der har yttret behov for et bederum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Så vidt vides, har vi hverken elever eller personale der har brug for det på vores skole.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Ingen, hverken elever eller ansatte, har udtrykt ønske om sådanne faciliteter.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi er en meget lille landsbyskole med meget få 2-sprogede elever og pt. er behovet der simpelthen ikke!!	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Hvis ønsket opstår vil det sikkert kunne imødekommes	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	det har ikke været efterspurgt	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi er modtagelsesskole med ca. 80 elever - fortrinsvis fra Syrien, men er aldrig blevet stillet spørgsmålet om et ønske om bederum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever, der har det behov	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke stæet over for ønske omkring et bederum. Skulle det blive aktuelt, vil vi kunne stille et lille rum til rådighed.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	vi har ikke kendskab til at nogle elever har udtrykt ønske om, at få stillet lokale til rådighed ifm. praktisering af deres religion	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	I det omfang hvor der udtrykkes et behov for et bederum, hvilket der ikke er pt., vil eleverne blive henvist til et grupperum	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen behov for dette, da vi ingen elever har, som har dette.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Da vi ikke har haft ønsket om bederum, er der ikke taget stilling til om det skal sættes til rådighed.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen praktiserende muslimer her.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen muslimske elever	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har hverken ansatte eller elever der har behov for bederum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt

Nej	Har ingen elever/ forældre der efterspørger bederum	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	vi opfatter ikke, at der er et behov	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været fremstillet ønske herom på skolen.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Ville give lov hvis nogen spurgte	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det har ikke været efterspurgt/relevant.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har aldrig været henvendelser desangående	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke haft behovet	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der er intet behov.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke relevante brugere af et bederum	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har aldrig fået en forespørgsel efter et bederum.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Hvis nogle kom og spurgte, ville vi finde en løsning.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Nej fordi det ikke er relevant. Hvis det var relevant ville jeg forsøge at finde en løsning.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har aldrig fået en forespørgsel	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever med behov for bederum på skolen	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Det er ikke en relevant problemstilling for vores skole, hvorfor vi ikke har taget stilling til den.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været en efterspørgsel.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi ingen der har brug for det, har kun dansk nationalitet.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Der har ikke været behov.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ikke oplevet et behov	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi ville stille lokale til rådighed, hvis ønsket var der, og vi havde et ledigt!	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever med anden trosretning	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen muslimske elever eller ansatte på skolen.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har ingen elever der praktiserer religion på skolen	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi er ikke blevet stillet overfor problemstillingen i	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt

	praksis. Blicher vi stillet spørgsmålet, vil beslutningen blive taget i SU.		
Nej	Dette har endnu ikke været et behov	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	I 1980'erne have Indre Mission (KS) adgang til et lokale en gang ugentligt	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi har 11 elever i alt på skolen - og skulle der flytte en muslimsk familie til oen - finder vi vel ud af det :-)	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Ingen elever med relevant trosretning.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Vi havde for ca. 15 år siden et bederum, men der har ikke siden været forespørgsler.	1	Ikke efterspurgt/ikke aktuelt
Nej	Jeg er blevet spurgt et par gange (én gang af nogle muslimske elever og én gang af nogle kristne elever), men har sagt nej... - skolen er et lærested, ikke et religiøst sted.	2	Elever har efterspurgt bederum, men er blevet afvist
Nej	Der har været ønske om dette på 1 af skolens 3 afdelinger. Det er afvist, men der praktiseres bon af enkelte elever på steder de selv finder anvendelige	2	Elever har efterspurgt bederum, men er blevet afvist
Nej	Vi har hyppigt forespørgsler med ønske om bederum, men afviser det konsekvent.	2	Elever har efterspurgt bederum, men er blevet afvist
Nej	En kristen organisation har efterspurgt et bederum, men de har fået afslag.	2	Elever har efterspurgt bederum, men er blevet afvist
Nej	I de få tilfælde hvor det har været ønsket har vi gjort det	3	Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Hvis elever ønsker at bede, meditere eller lignende har vi altid et rum ledigt de kan få adgang til ved henvendelse i kontoret	3	Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Der er ikke dedikeret et lokale til formålet - ved forespørgsel henviser vi til et som er ledigt på det ønskede tidsrum	3	Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Vil naturligvis stille et rum til rådighed, hvis der opstod behov herfor.	3	Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Vi kan sende elever op for tid mht. bad... det afhænger af situationen.	3	Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Vi har for et år siden haft en elev, der ønskede et sted at bede - han fik lov til en gang om dagen at	3	Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel

	benytte et depot- men det er ikke aktuelt længere	
Nej	Vi har ikke noget fast lokale, der er indrettet som bederum. Hvis lovlige elevorganisationer eller lignende af politisk, humaniter, religiøs eller anden art beder om lån af lokaler, tages der stilling fra gang til gang. Der findes en nedskreven premis der beskriver de betingelser som skal overholdes i forbindelse med lån af lokale.	3 Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Spørgsmålet er svært at besvare. For vores vedkommende har vi gjort det, da vi blev spurgt (af både KFS og elever med muslimsk baggrund). Men vi gør det ikke i øjeblikket, da der ikke er blevet spurgt om det. men vi vil gøre det igen.	3 Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Vi har et rum, som forskellige grupperinger på skift kan reservere til at spise frokost sammen. Vi kontrollerer ikke præcist, hvad der foregår (om nogle grupper fx beder en bon).	3 Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	men hvis der er ønsker om sådanne faciliteter fra vores studerende/elever, så sørger vi for det kan lade sig gøre.	3 Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Vi har oplevet at elever bruger et ledigt grupperum hvis de ønsker at bede i skoletiden	3 Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	For nogle år siden bad nogle drenge om et bederum. De fik anvist et klasselokale på samme måde som KFS og andre der vil holde møder.	3 Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Ikke permanent, men i tilfælde af at vi har kursister og disse ønsker det - stiller vi et midlertidig lokale til rådighed !	3 Lokale er tilgængeligt ved efterspørgsel
Nej	Det er kommunalt/politisk besluttet at skolerne i Ishøj ikke må stille lokaler el.lign til rådighed for udøvelse af religion i skoletiden. Religion er en privat sag og skal ikke praktiseres i det offentlige rum.	4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/ skolelederniveau
Nej	Vi er en verdslig skole, det lægger vi vægt på. Vi har uddannelse til medborgerskab og verdsligt demokrati til vores centrale grundlag	4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/ skolelederniveau
Nej	Da TAMU's vigtigste opgave er at gøre eleverne	4 Beslutning om intet bederum er taget på

<p>klar til arbejdsmarkedet har vi valgt at religion ikke skal fylde i hverdagen i form af bederum, tid til at gå i moskeen eller lignende. Det er en af vores vigtigste missioner, at eleverne forstår den sekulære kultur der hersker på det danske arbejdsmarked, og dermed lærer eleverne at religion er et privat anliggende, der ikke skal fylde i en arbejdsfællesskabet.</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	<p>kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>
<p>Denne beslutning er blandt andet taget i dyb respekt for at enhver skal kunne have sin religion som en privat sag og således ikke udsættes for andres måde at håndtere deres religion på.</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	
<p>Vi har besluttet, at religion ikke må have indflydelse på tidsrum, hvor der er tilrettelagt læring.</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	
<p>Vi har den opfattelse at religion og politisk overbevisning hører privatlivet til</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	
<p>Vi er en verdslig uddannelsesinstitution og for os er religion en privatsag - vi stiller derfor ikke bederum til rådighed. Vi intervenserer dog ikke, hvis muslimer finder et sted på skolen, hvor de kan bede uden at genere andre.</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	
<p>Hvis man som elev har brug for at finde et stille hjørne på skolen for at meditere, bede eller være sig selv - kan man altid gøre dette. Men vi har INGEN bederum og ønsker det ej heller.</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	
<p>Skolebestyrelsen har udtalt følgende: Religion noget man er velkommen til at praktisere i sin fritid.</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	
<p>Vi afviser bederum, da vi ikke ønsker: - at eleverne skal dele sig efter religion - at der ikke skal gives mulighed for social/religiøs kontrol - religiøse spørgsmål behandles i timerne, især i religionstimerne - aktiv religiøs praksis hører til i fritiden</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	
<p>Jeg vil aldrig tillade et bederum. Religion er en privatsag i DK og skal vedblive med at være det. UVM/Ministeren bør udstede dekret. Ellers</p>	<p>4 Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau</p>	

	havner vi ad åre i en situation, hvor rektorer giver efter - enten af personlig overbevisning eller for at slippe for yderligere pres fra (muslimske) elever.		
Nej	Vi betragter religion som værende et privat anliggende.	4	Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau
Nej	Skolens studie- og ordensregler fastsætter, at skolen er religiøst neutral, og at der ikke finder religiøse akter sted på skolen, ligesom der ikke stilles lokaler / faciliteter til rådighed for religiøse arrangementer. Disse regler er fastsat lokalt og sådan bør det være, da det bedst er den enkelte skole som forklarer reglerne rationale overfor eleverne.	4	Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau
Nej	Vores skolebestyrelse har vedtaget et princip vedr. religionsudøvelse i skoletiden. Det korte af det lange er, at det det fastslås og fastholdes, at skolen er en sekulær institution.	4	Beslutning om intet bederum er taget på kommunalt/skolebestyrelse/skolelederniveau
Nej	Vi har ikke forbud mod at bede på skolen, men vi stiller ikke et særskilt rum til rådighed	5	Andet
Nej	Absurd at bruge tiden på denne måde	5	Andet
Nej	Nej	5	Andet
Nej	Nej	5	Andet
Nej	Vi vil ikke modsætte os religiøse grupper i at samles i det omfang det ikke griber ind i undervisningen eller skaber konflikt på skolen	5	Andet
Nej	Vi har en politik på området, som er at vores faciliteter er til undervisningsbrug og vores lokaler er undervisningslokaler. I det tilfælde lokalet ikke er i undervisningsbrug og bygningen ellers er åben, står det enhver frit for at bruge lokalet til almindelige fredelige formål. Det kan både være ungdomspolitik, computerspil, gruppearbejde eller åndelig refleksion. Så snart der igen pågår undervisning er lokalet selvfølgelig igen forbeholdt det. Såvidt jeg ved har vi dog ikke nogen, der bruger ledige lokaler med religiøst formål. Og ellers tillader vi generelt hverken partier,	5	Andet

<p>fagforeninger, trossamfund at stille op alene på vores institution. Til gengæld er de velkomne i paneldebatter, hvor vores elever og kursister træner deres kritiske tænkning og stillingtagen. Men da vi er merkantile har vi ikke haft en situation, hvor det har været religion som tema. Til gengæld har vi masser af politik, iværksætter og virksomhedsledelse til debat.</p>	<p>5 Andet</p>
<p>Nej</p>	<p>5 Andet</p>
<p>Nej</p> <p>Vi afholder vores juleafslutning i Soro Klosterkirke, med deltagelse af den lokale sognepræst, som oplæser juleevangeliet og lyser velsignelsen.</p>	<p>5 Andet</p>
<p>Nej</p> <p>Vi har over 80 % tosprogede elever primært muslimer - men ingen særlig faciliteter for dem.</p>	<p>5 Andet</p>
<p>Nej</p> <p>Diskussionen om bederum er ude af proportion og et symptom på polarisering og manglende tolerance i samfundet. Jeg gik på HF og seminarium i 70-erne, og der var der - helt uden problemer - stillet lokaler til rådighed for KFS, kristelig forening for studerende. Jeg kom der ikke, det interesserede mig ikke, og KFS'erne generede ikke nogen. Det var helt uproblematisk - for som Anders Fogh vist sagde: Religion er en privat sag. Så diskussionen bør efter min mening handle om hvordan vi kan modvirke polarisering og manglende tolerance og forståelse for f.eks. religionsfrihed i vores samfund. Diskussionen om bederum er en pseudodiskussion, der er egnet til at marginalisere mennesker med en bestemt minoritetsreligion - ov!</p>	<p>5 Andet</p>
<p>Nej</p>	<p>5 Andet</p>
<p>Nej</p> <p>Hvis vi oplever, at elever beder i skoletiden tages en snak med dem og deres forældre, da vi oplever,</p>	<p>5 Andet</p>

	at det "smitter" og påvirker vores øvrige elever, der eventuelt praktiserer deres religion på en mere nedtonet og privat facon.	
Nej	Eleverne bor her, og der er mange ledige lokaler efter arbejdstid	5 Andet
Nej	Se evt. vores retningslinje for området: http://parkskolen-struer.skoledportalen.dk/sp/file/c9ad000b-69de-4477-8136-f2b87ac70424	5 Andet

Kilde: Undervisningsministeriet

Bilag 3. Repræsentativitetstest på institutionstyper

På institutionsniveau, er der ingen statistisk signifikante forskelle på region, skolestørrelse og andel elever med udenlandsk herkomst, på nær blandt erhvervsskoler der er en smule skævt fordelt på tværs af regioner ($p=0,051$).

Erhvervsskoler i region Hovedstaden er underrepræsenteret med 11 pct.point, mens der er en overrepræsentation i region Midtjylland på 8 pct.point, og en underrepræsentation i region Syddanmark på 6 pct.point.

Blandt de øvrige institutionstyper er der ingen statistisk signifikante afvigelser på region, skolestørrelse og andel elever med udenlandsk herkomst¹.

Tabel 1. Repræsentativitetsanalyse af folkeskoler der har besvaret spørgeskema udsendt af Undervisningsministeriet, april 2017.

Folkeskoler <i>Regioner</i>	Population		Besvarelser	
	Antal	pct.	Antal	pct.
Region Hovedstaden	290	23	204	22
Region Midtjylland	342	27	254	27
Region Nordjylland	155	12	120	13
Region Sjælland	208	16	147	16
Region Syddanmark	294	23	223	24
Total	1.289	100	948	100
	Antal institutioner	Skolestørrelse (gns.)	Antal institutioner	Skolestørrelse (gns.)
Gennemsnitlig skolestørrelse*	1.254	434	936	448
	Antal institutioner	Andel (gns.)	Antal institutioner	Andel (gns.)
Andel elever med udenlandsk herkomst*	1.254	10	936	10

*12 institutioner mangler data på herkomst og skolestørrelse.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Tabel 2. Repræsentativitetsanalyse af Gymnasier/HF-kurser der har besvaret spørgeskema udsendt af Undervisningsministeriet, april 2017.

Gymnasier/HF <i>Regioner</i>	Population		Besvarelser	
	Antal	pct.	Antal	pct.
Region Hovedstaden	40	30	33	28
Region Midtjylland	31	23	29	25
Region Nordjylland	14	11	14	12

¹ Blandt både erhvervsskoler og VUC-centre mangler der oplysninger fra 32 institutioner, og blandt disse institutionstyper skal resultaterne tages med forbehold, når det drejer sig om skolestørrelse og herkomst.

Region Sjælland	19	14	17	14
Region Syddanmark	28	21	25	21
Total	132	100	118	100
	Antal institutioner	Skolestorrelse (gns.)	Antal institutioner	Skolestorrelse (gns.)
Gennemsnitlig skolestorrelse	130	112	117	102
	Antal institutioner	Andel (gns.)	Antal institutioner	Andel (gns.)
Andel elever med udenlandsk herkomst	130	11	117	10

*1 institution mangler data på herkomst og skolestorrelse.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Tabel 3. Repræsentativitetsanalyse af erhvervsskoler der har besvaret spørgeskema udsendt af Undervisningsministeriet, april 2017.

Erhvervsskoler	Population		Besvarelser	
	Antal	pct.	Antal	pct.
<i>Regioner</i>				
Region Hovedstaden	66	24	17	13
Region Midtjylland	68	25	43	33
Region Nordjylland	35	13	14	11
Region Sjælland	46	17	22	17
Region Syddanmark	55	20	35	27
Total	270	100	131	100
	Antal institutioner	Skolestorrelse (gns.)	Antal institutioner	Skolestorrelse (gns.)
Gennemsnitlig skolestorrelse*	190	104	99	88
	Antal institutioner	Andel (gns.)	Antal institutioner	Andel (gns.)
Andel elever med udenlandsk herkomst*	190	10	99	9

*32 institutioner mangler data på herkomst og skolestorrelse, og herkomst og skolestorrelse skal derfor tages med forbehold.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Tabel 4. Repræsentativitetsanalyse af erhvervsskoler der har besvaret spørgeskema udsendt af Undervisningsministeriet, april 2017.

Voksenuddannelsescentre	Population		Besvarelser	
	Antal	pct.	Antal	pct.
<i>Regioner</i>				

Region Hovedstaden	12	14	12	19
Region Midtjylland	19	23	16	25
Region Nordjylland	13	16	7	11
Region Sjælland	15	18	13	20
Region Syddanmark	24	29	16	25
Total	83	100	64	100
	Antal institutioner	Skolestorrelse (gns.)	Antal institutioner	Skolestorrelse (gns.)
Gennemsnitlig skolestorrelse*	35	126	32	130
	Antal institutioner	Andel (gns.)	Antal institutioner	Andel (gns.)
Andel elever med udenlandsk herkomst*	35	13	32	13

*32 institutioner mangler data på herkomst og skolestorrelse, og herkomst og skolestorrelse skal derfor tages med forbehold.

Kilde: Undervisningsministeriet.